

**OLIMPIADA LECTURA CA ABILITATE DE VIAȚĂ
Etapa județeană, 6 decembrie 2014
Nivelul 2 – clasele a VII-a și a VIII-a**

Înainte de a răspunde la cerințele formulate, citește cu atenție următoarele precizări:

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- În cazul subiectelor care presupun încadrarea într-o limită de rânduri, vei numerota fiecare rând pe care îl vei scrie.
- În cazul cerințelor în care limita maximă de rânduri este precizată, nu se vor lua în considerare rândurile excedentare.
- Timpul de lucru este de 3 ore.

Citește cu atenție fiecare text, apoi cerințele, și răspunde la fiecare dintre acestea.

SUBIECTUL I

30 de puncte

...SĂ UCIZI O PASĂRE CÂNTĂTOARE

de Harper Lee

(fragment)

Frate-meu Jem mergea pe treisprezece ani când și-a fracturat rău de tot brațul, de la cot. După ce s-a vindecat și după ce temerile că n-o să mai poată juca fotbal niciodată i s-au risipit, mai că-și uitase necazul. Rămăsese el cu stânga puțin mai scurtă decât dreapta și, când sta în picioare sau când mergea, palma făcea unghi drept cu trupul, iar policarul cădea paralel cu coapsa, dar lui puțin îi păsa, de vreme ce asta nu-l împiedica să paseze și să șuteze.

După ani și ani, când ne puteam îngădui să răscolim trecutul, am revenit nu o dată asupra împrejurărilor care duseseră la accident. Eu susțineam că Ewell fuseseră pricina, dar Jem, cu patru ani mai mare decât mine, pretindea că totul începuse cu mult înainte. Anume, din vara aceea când venise la noi Dill și ne-a dat ideea să-l stârnim pe Bau Radley din bârlogul lui.

Dacă e s-o luăm de la Adam și Eva, i-am răspuns eu, atunci de vină este Andrew Jackson. Dacă generalul Jackson nu i-ar fi alungat pe indienii creek în susul pâraului, Simon Finch n-ar fi vâslit niciodată spre izvoarele Alabamei, și atunci cine știe unde am mai fi trăit? Fiind mult prea mari ca să mai lămurim lucrurile cu ajutorul pumnilor, i-am cerut părerea lui Atticus. Și tata ne-a spus că avem dreptate amândoi.

Ca oameni din Sud ce eram, a nu ne ști strămoșii iluștri care să fi luat parte, într-o tabără sau alta, la bătălia de la Hastings constituia, pentru unii membri ai familiei noastre, o mare ocară. Nu-l aveam decât pe Simon Finch, doftor și negustor de blănuri din Cornwall, a cărui evlavie era întrecută doar de zgârcenie. În Anglia, prigonirea celor ce-și ziceau metodiști de către frații lor mai liberali îl mâniase pe Simon din cale-afară, și cum își zicea și el metodist, și-a croit drum peste Atlantic până la Philadelphia, de acolo a trecut în Jamaica, apoi la Mobile, iar de acolo, mai departe în sus, până la Saint Stephens. Credincios povețelor lui John Wesley de a nu cădea în păcatul pălăvrăgelii atunci când cumpăra și vindea, Simon făcu avere practicând medicina, îndeletnicire care însă îl umplea de teama ca nu cumva să cadă în ispită și să nesocotească vrerea Domnului, bunăoară împodobindu-se cu aur sau îmbrăcându-se în veșminte bogate. Astfel că, dând Simon uitării povețele dascălului său cu privire la stăpânirea vremelnicelelor bunuri omenești, și-a cumpărat trei sclavi și, cu ajutorul lor, și-a durat gospodărie pe malurile râului Alabama, la vreo patruzeci de kilometri mai sus de Saint Stephens. O singură dată s-a mai întors la Saint Stephens, ca să-și ia nevastă, și cu ea întemeie o spiță în care predominau fetele. Simon trăi până la adânci bătrânețe și muri bogat.

Se ncețățenise obiceiul ca bărbaii din familie să se statornicească pe proprietatea lui Simon sau „Debarcaderul lui Finch”, cum i se mai spunea, unde trăiau din cultivarea bumbacului.

Debarcaderul, deși modest în comparație cu adevăratele imperii dimprejur, producea toate cele necesare traiului, în afară de gheață, făină de grâu și felurite articole de îmbrăcăminte, pe care le aduceau vasele fluviale de la Mobile.

Cu neputincioasă furie ar fi urmărit Simon scărmineala dintre Nord și Sud, care-i despuia pe urmașii săi de tot, în afară de pământ, ceea ce n-a împiedicat însă ca tradiția de a trăi pe această proprietate să se păstreze neștirbită până târziu, în veacul douăzeci, când tatăl meu, Atticus Finch, s-a dus la Montgomery să studieze dreptul, iar fratele lui mai tânăr la Boston să învețe medicina. Sora lor, Alexandra, e singura dintre Finchi care a rămas la Debarcader; a luat un bărbat ursuz, care mai toată vremea și-o petrecea tolănit în hamac pe malul râului, cu ochii la undițele lui.

Când a fost primit în barou, tata s-a întors la Maycomb și s-a apucat de avocatură. Maycomb, care se află la vreo douăzeci și ceva de mile spre răsărit de Debarcaderul lui Finch, era reședința comitatului Maycomb. Biroul lui Atticus de la tribunal nu avea decât un cuier de pălării, o scuițătoare, o tablă de șah și un Cod al statului Alabama, neatins. [...] Locuiam pe strada principală a cartierului de vile — Atticus, Jem și cu mine, plus Calpurnia, bucătăreasa noastră. Jem și cu mine eram mulțumiți de tata: se juca cu noi, ne citea și ne trata cu blândă indiferență. Cu totul altfel era Calpurnia. Era colțuroasă și ciolănoasă, mioapă, căta sașiu și avea palma lată cât scândura de la pat și de două ori mai tare. Mereu mă gonea din bucătărie și mă întreba de ce nu mă port frumos cu Jem, deși știa că el e mai mare decât mine, și mă striga să viu numaidecât acasă tocmai când mi-era lumea mai dragă. Conflictele noastre erau epice și inegale: Calpurnia ieșea totdeauna biruitoare, mai ales pentru bunul motiv că Atticus îi ținea totdeauna partea. Slujea la noi în casă de când se născuse Jem, iar eu i-am răbdad prezența tiranică de când mă știu pe lume. [...]

— Retrage-ți cuvintele, băiete!

Această invitație categorică, pe care i-o făceam lui Cecil Jacobs, a fost începutul unor vremuri destul de întunecate pentru mine și pentru Jem. Cu pumnii încheștați, eram gata să mă năpustesc. Atticus se jurase că mă desființează dacă mai aude vreodată că mă bat: eram acum prea mare ca să-mi îngădui asemenea copilării, și cu cât voi învăța mai repede să mă stăpânesc, cu atât va fi mai bine pentru toți. Lucru pe care eram cât pe ce să-l uit.

Să-l uit din pricina lui Cecil Jacobs. Ieri, în curtea școlii, s-a apucat să strige în gura mare că tatăl lui Scout Finch îi apără pe cioroi. Eu tăgăduisem, dar i-am povestit lui Jem întâmplarea.

— Ce voia să spună, Jem? I-am întrebat.

— Nimic. Întreabă-l tu pe Atticus, să-ți explice el.

— Îi aperi pe cioroi, Atticus? m-am interesat eu chiar în seara aceea.

— Sigur că da, Scout. Dar nu spune „cioroi”, e vulgar.

— Așa zic toți la școală.

— De acum încolo, vor spune toți, minus o anumită persoană...

— Dacă nu vrei să vorbesc așa, de ce mă trimiți la școală?

Tata m-a privit blând, și ochii îi sclipiră înveseliți.

Cu tot compromisul dintre noi, campania mea împotriva școlii continua, sub o formă sau alta, de când cu porția din prima zi: începutul lui septembrie îmi adusese momente de slăbiciune bruscă, amețeli și mici tulburări stomacale. Mersesem atât de departe, încât îmi cumpărasem cu o monedă de cinci cenți dreptul de a-mi freca fruntea de capul băiatului bucătăresei domnișoarei Rachel, care avea niște bube grozave. Dar nu m-am molipsit. Altă preocupare își făcea loc acum în mintea mea.

— Toți avocații îi apără pe cior... pe oamenii de culoare, Atticus?

— Desigur, Scout.

— Atunci, de ce a zis Cecil că-i aperi pe cioroi? A zis așa, de parcă ai fabrica alcool de contrabandă.

Atticus oftă.

— Apăr, pur și simplu, un negru, pe nume Tom Robinson. Locuiește în mahalaua de peste maidanul de gunoi al orașului. Face parte din comunitatea Calpurniei — ea îi cunoaște bine familia. Zice că sunt oameni de treabă. Scout, tu nu ești încă destul de mare ca să înțelegi unele lucruri, totuși îți voi spune că prin oraș s-a vorbit în fel și chip, și mai ales că n-ar trebui să mă amestec și să-l apăr pe omul acela. Este un caz ciudat, nu va fi judecat până în sesiunea de toamnă. John Taylor a avut bunătatea să ne dea o amânare...

— Dacă nu trebuie, atunci de ce-l aperi?

— Din mai multe motive, răspunse Atticus. Principalul e că dacă aș proceda altfel, n-aș mai putea ieși cu fruntea sus în orașul acesta, n-aș mai putea reprezenta comitatul în legislatură. Și nici nu v-aș mai putea spune, ție și lui Jem, ce se cuvine și ce nu se cuvine să faceți.

- Vrei să zici că dacă nu l-ai apăra pe omul acesta, Jem și cu mine n-ar trebui să te ascultăm?
— Cam așa.
— De ce?

— Fiindcă nu v-aș mai putea pretinde niciodată să mă ascultați. Uite ce-i, Scout, orice avocat are, prin natura muncii sale, cel puțin o dată în viață un proces care-l afectează personal. Și cred că acesta este pentru mine un astfel de proces. S-ar putea să auzi la școală vorbe urâte în legătură cu procesul, dar te rog să faci pentru mine un lucru: ține capul sus și pumnii jos. Orice ți s-ar spune, nu-ți ieși din fire. Încearcă măcar de data asta să-ți folosești și capul... căci e un cap bun, chiar dacă opune rezistență învățaturii.

— Atticus, vom câștiga procesul?

— Nu, draga mea.

— Atunci, de ce...

— Numai fiindcă am fost bătuți cu o sută de ani înainte de a fi început, nu e un motiv să nu mai încercăm să câștigăm, zise Atticus.

— Vorbești ca vărul Ike Finch, îmi dădai eu cu părerea.

În comitatul Maycomb, vărul Ike Finch era singurul veteran supraviețuitor al Confederației. Purta o barbă ca a generalului Hood, de care era teribil de mândru. Cel puțin o dată pe an, Atticus, împreună cu mine și cu Jem, îi făceam o vizită. Cu acest prilej aveam obligația să-l sărut. Era ceva îngrozitor. Noi, copiii, ascultam respectuos în timp ce Atticus și vărul Ike tocau pentru a nu știu câta oară evenimentele războiului. „Să știi, Atticus, spunea vărul Ike, compromisul de la Missouri ne-a dat gata, dar dac-ar fi s-o iau de la capăt, aș face-o iar, pas cu pas, dus și-ntors, ba, mai mult, de data asta i-am lichida noi pe... Iar în 1864, când Stonewall Jackson s-a întâmplat să... — iertați-mă, copii. Bătrânul Blue Light era pe-atunci în ceruri. Dumnezeu să-i odihnească fruntea cea sfântă...”

— Vino-ncoace, Scout, m-a chemat Atticus. M-am cocoțat în brațele tatei și mi-am vârât capul sub bărbia lui. El m-a cuprins cu mâinile și a început să mă legene încetișor. De data asta e vorba de altceva, grați dânsul. De data asta nu ne luptăm cu yankeii, ci cu prietenii. Dar ține minte că, oricât de proastă întorsătură ar lua lucrurile, ei rămân tot prietenii noștri, iar casa asta, pe care o vezi, tot casa noastră rămâne.

Cu toate acestea proaspete în minte, îl înfruntai a doua zi pe Cecil Jacobs în curtea școlii:

— Ei, îți retragi cuvintele?

— Încearcă mai întâi să mă silești, dacă poți! urlă el. Ai mei zic că taică-tău ne face de rușine și că cioroiul ăla ar trebui să atârne de castelul de apă!

Am făcut un pas spre el, dar mi-am amintit cuvintele lui Atticus, am lăsat pumnii în jos și m-am depărtat. „Scout e o la-a-șă!” îmi răsună în urechi. Pentru prima dată în viață dădeam bir cu fugiții. Știam însă că dacă m-aș bate cu Cecil, l-aș trăda pe Atticus. Și tatii i se întâmpla atât de rar să ne ceară să facem ceva pentru el, încât, de dragul lui puteam răbda să fiu socotită chiar și lașă. Meritul de a nu-l fi uitat mă făcea să mă simt nespus de nobilă și nobilă am rămas încă trei săptămâni. Apoi, de Crăciun, s-a produs catastrofa.

Traducere de Tatiana Malița

A. (4 puncte: 1 punct pentru fiecare răspuns corect)

Scrie, pe foaia de concurs, litera corespunzătoare răspunsului corect.

1. Atticus Finch este:

- a. bunicul lui Scout și Jem;
- b. fratele lui Scout și Jem;
- c. tatăl lui Scout și Jem;
- d. unchiul lui Scout și Jem.

2. Războiul dintre Nord și Sud a avut următoarea consecință:

- a. alungarea indienilor creek în susul pârâului de către generalul Jackson;
- b. cumpărarea de către Simon Finch a unei proprietăți lângă Saint Stephens;
- c. depozitarea urmașilor lui Simon Finch de tot, cu excepția pământului;
- d. întoarcerea lui Atticus Finch la Maycomb pentru a practica avocatura.

3. Scout Finch se străduiește să scape de școală:

- a. bătându-se cu Cecil Jacobs;
- b. folosind un limbaj vulgar;
- c. încercând să se îmbolnăvească;
- d. refuzând să învețe.

4. Limbajul și atitudinea lui Cecil Jacobs îi evidențiază:

- a. antisemitismul;
- b. rasismul;
- c. responsabilitatea;
- d. toleranța.

B. (4 puncte: 0,5 p. pentru fiecare idee plasată corect)

Stabilește ordinea logică și temporală a următoarelor idei ale textului, apoi notează pe foaia de concurs doar cifrele corespunzătoare acestora, într-o casetă similară celei de mai jos:

--	--	--	--	--	--	--	--

- 1. Atticus afirmă că nu va câștiga procesul.
- 2. Atticus Finch este primit în barou.
- 3. Atticus îi cere lui Scout să ignore ceea ce va auzi la școală despre cazul său.
- 4. Atticus îi povestește lui Scout despre Tom Robinson.
- 5. Atticus mărturisește că orice avocat are în viață un proces care-l afectează personal.
- 6. Scout dă bir cu fugiții pentru prima dată în viața ei.
- 7. Scout este considerată lașă de către Cecil.
- 8. Scout îi povestește lui Jem incidentul de la școală.

C. (12 puncte: 3 puncte pentru răspunsul corect la fiecare din cerințe)

Răspunde, pe foaia de concurs, prin enunțuri, la fiecare din următoarele cerințe:

- 1. Notează două motive pentru care Scout și Calpurnia intră în conflict.
- 2. Precizează dacă Cecil Jacobs este băiat sau fată.
- 3. Explică, valorificând fragmentul dat, care este principalul motiv pentru care Atticus îl apără pe Tom Robinson.
- 4. Prezintă, în cel mult 10 rânduri, semnificația replicii lui Atticus Finch: „Numai fiindcă am fost bătuți cu o sută de ani înainte de a fi început, nu e un motiv să nu mai încercăm să câștigăm.”

D. (10 puncte)

Alege unul dintre personajele din fragmentul dat căruia, dacă ai putea, i-ai spune părerea ta despre comportamentul, atitudinea sau limbajul său.

Redactează o compunere de cel mult 20 de rânduri care să reprezinte mesajul pe care l-ai transmite personajului ales, justificându-ți părerea.

SUBIECTUL al II-lea

20 de puncte

FILM ȘI CARTE

Regia: Neil Burger

Cu: Shailene Woodley, Kate Winslet, Theo James

Bazat pe bestsellerul omonim, semnat de Veronica Roth, filmul *Divergent* aduce pe marile ecrane lupta încrâncenată a unei adolescente de a-și descoperi adevărata identitate, în ciuda legilor foarte stricte după care lumea se ghidează. Într-un viitor nu foarte îndepărtat, societatea este împărțită în categorii clar delimitate în funcție de personalitatea dominantă a fiecărui individ. Deși pare o fată obișnuită, Beatrice (Tris) Prior află că nu îi poate fi definită o singură calitate, drept urmare nu va putea aparține niciodată vreunui grup. Războiul începe atunci când Tris deconspiră faptul că se

urmărește distrugerea tuturor „divergenților” și trebuie să înțeleagă de ce sunt periculoși înainte de a fi prea târziu. Cu o poveste motivațională puternică, imagini spectaculoase, acțiune la cote maxime și o poveste de dragoste neașteptată, *Divergent* a ajuns pe marile ecrane din țară începând cu 21 martie 2014.

Andrei: Un film mediocru, a avut o superficialitate care m-a uimit. Într-un viitor distopic, după ce omenirea a traversat un război devastator, „părinții fondatori” ai viitorului s-au gândit să împartă oamenii care au mai rămas într-un fel de categorii („facțiuni”) după abilitățile lor. Cei care tânjesc după adrenalina se duc la „neînfricați”, cei cărora le place să învețe merg la „erudiți”, cei care țin cu sistemul se duc la „abnegație” și tot așa. Nu mi s-a părut nici original, nici interesant. Mi-a amintit de *Jocurile foamei*.

Alex: Vi s-a întâmplat să vedeți un film și pe la jumătatea lui să vreți să îl vedeți din nou? Mi s-a întâmplat acest lucru când am văzut *Divergent* prima dată. Deși filmul are la bază o carte, bestsellerul omonim scris de Veronica Roth, nu am avut nici cea mai mică intenție de a citi cartea înainte, cu atât mai mult cu cât *Divergent* este prima carte dintr-o serie de trei. Cu toate acestea, filmul m-a cucerit și am ieșit din sală cu dorința de a citi cărțile (alături de aceea de a-l revedea). Motivele? Nu aș putea să spun exact care sunt. Poate povestea, poate distribuția, poate coloana sonoră. Habar nu am.

Horațiu: Filmul nu este nici foarte bun, nici foarte rău, mi s-a părut că seamănă mult cu *Jocurile foamei*. Îmi pare bine totuși că mi-a stârnit interesul să citesc cartea și probabil că o să merg și la următorul. M-a atras ideea de a trăi toată viața promovând o singură virtute într-un mod foarte profund (fiecare având rolul său în societate), mi-a plăcut noțiunea de divergent, motivațiile personajelor și misterele pe care le rezolvă pe parcurs. Din acest film înveți că nimeni nu te poate pune într-o singură categorie, că tu îți decizi destinul și că natura umană cu toate caracteristicile sale va ieși la iveală la un moment dat. Chiar dacă acesta este un film SF, ridică niște probleme foarte reale.

Cristian: În mod evident, când citești o carte și apoi vezi filmul deja îl privești dintr-o altă perspectivă. Înțelegi contextul, complexitatea personajelor, știi mai multe detalii, observi secvențele care lipsesc. Cartea *Divergent* este una dintre preferatele mele, iar filmul este fidel cărții. În contextul unui viitor distopic, societatea este împărțită în cinci facțiuni, fiecare cultivând o anumită virtute. Personajul principal, Beatrice Prior, trebuie să decidă la ceremonia de alegere a facțiunilor cărei virtuți dorește să îi fie fidelă toată viața. Mai departe, povestea se complică când trebuie să lupte pentru a obține ce-și dorește. Ceea ce m-a captivat la film este suspansul – nu ai cum să ghicești ce urmează – și ideea originală. Partea negativă a filmului poate fi faptul că nu surprinde profunzimea momentelor, ca romanul, și trece peste niște detalii interesante.

Adaptare după prezentarea filmului de pe www.cinemagia.ro și după reacțiile celor care au văzut filmul postate pe paradigma.ro, <http://aliasgreen.aboutblank.ro/>, <http://roxanacioban.ro/>

A. (10 puncte: 2 puncte pentru fiecare răspuns corect)

Formulează, sub formă de enunțuri, răspunsuri la fiecare din următoarele cerințe, prin valorificarea textului citat:

1. Precizează data la care a avut premiera în România filmul *Divergent*.
2. Menționează cu ce altă producție cinematografică este asociat filmul *Divergent*.
3. Explică motivul pentru care personajul principal al filmului, Beatrice Prior, face parte din categoria „divergenților”.
4. Notează, din răspunsul lui Horațiu, una dintre moralele filmului.
5. Prezintă un aspect ce ține de conținut, prin care se deosebește răspunsul lui Cristian de al celorlalți.

B. (10 puncte)

Redactează un text de cel mult 15 rânduri, în care să-ți prezinți opinia despre utilitatea ecranizării unor cărți de succes.

SUBIECTUL al III-lea

10 puncte

Privește cu atenție afișul atașat de mai jos pentru a răspunde cerințelor:

1. Notează scopul campaniei pentru care a fost elaborat afișul.

2. Menționează ce reprezintă numărul de telefon 116 111.
3. Precizează costul unui apel la numărul de telefon 116 111.
3. Prezintă, în cel mult 10 rânduri, relația dintre banda neagră care acoperă gura copilului din imagine și mesajul verbal din cadrul afișului.

CÂND EU NU POT SĂ VORBESC

**SUNĂ TU LA 116 111
ȘI VORBEȘTE DESPRE SUFERINȚA MEA**

APEL GRATUIT OFERIT DE:

O CAMPANIE ORGANIZATĂ DE:

ROMTELECOM

Politia Română

Institutul de Cercetare
și Prevenire a Criminalității

Asociația
TeleFonul Copilului

116 111
TELEFONUL COPILULUI

www.teleFonulcopilului.ro